

3. 7265 - Projet de loi portant modification du Code du travail en vue d'introduire un régime de stages pour élèves et étudiants

Deen nächste Punkt vum Ordre du jour vun haut de Mëtteg ass de Projet de loi 7265 iwwert d'Aféierung vun enger Stagereegelung am Code du travail. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo direkt de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Travail, de l'Emploi et de la Sécurité sociale

► **M. Georges Engel (LSAP), rapporteur.**- Villmools merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, et geet hei ëm e Gesetz, mat deem e legale Kader geschafe gëtt fir Stagen, fir déi et bis elo keng gesetzlech Bestëmmunge gouf, wou mer also e Vide juridique haten. An dee Projet de loi setzt hei kloer an transparent Normen a Krittäre fir Stagë vu Schüler a Studenten, fir esou d'Rechter an d'Flichte vun alle Parteien, déi do implizéiert sinn, ze definieren an och ze schützen. Et ass also e Projet de loi, deem u sech eng Sécherheet bréngt, souwuel fir déi eng wéi fir déi aner.

Effektiv ass et esou, dass d'Praxis vu Stagen ëmmer méi üblech gëtt. Jonker kënnen Erfahrung sammelen, sech praktesch weiderbilden, en éischte Kontakt mam Employeur kréien. An den Employeur, dee ka sengersäits kucken, fir eventuell potenziell Kandidat fir e Betrib ze fannen a se esou direkt ze forméieren, wéi hien et da fir sënnavoll fënnt. An an Zäiten, wou et, an dat kritt een ëmmer méi oft gesot, schwéier ass, fir richtig gutt Aarbechtskräften ze fannen, ass dat heiten e grouse Virdeel.

Zil vun dësem Projet de loi ass duerfir och, fir eventuell Auswuchs an Zukunft ze verhënneren, wou verschidde Patronen anscheinend Stagiären ouni Bezuelung fir déi normal Aarbechtslof aplanen, an dat dacks ouni Zäitlimit. Dat, an dat gëtt och am Projet de loi ganz kloer esou definéiert, dat kann an dierf net geschéien.

Den Text, iwwert dee mer haut hei ofstëmmen, deem definéiert dofir ganz kloer den Inhalt an d'Bedéngunge vun engem Stage, grad wéi och d'Bezuelen oder déi maximal Zuel vu Stagiären, déi an enger Entreprise kënnen opgeholl ginn.

Wichtig ass et, eng pragmatesch Approche ze hunn, fir engersäits d'Qualitéit vun de Stagen ze garantéieren a Mëssbräich ze verhënneren, ouni awer d'Oplagen esou streng ze maachen duerch den organisatoreschen an de finanziellen Opwand, dass et doduerjer géif e staarken Découragement ginn, fir iwwerhaapt Stagiären ze huelen. Do war et eis drëm gaangen, fir do e gudden Equilibre ze fannen.

Am Virfeld vun der Elaboratioun vum Projet de loi sinn eng ganz Rei vun Organisme consultéiert ginn: d'Chambre des Salariés, de Comité permanent du travail et de l'emploi, d'ACEL - d'Associatioun vun de Studenten - an am Kader vun de weideren Aarbechten och d'UNEL. Déi hunn och e ganz kriteschen Avis ginn an deene wëilt ech och speziell hei Merci soen, well se sech wierklech ganz am Detail mat dem Projet hei befaasst hunn an och eng ganz Rei vu gudde, ganz konstruktive Proposen a Positiounen an Textännerungen ausgeschafft hunn, déi dann an den Text hei konnte matafféissen, sou dass den Text och besser ginn ass.

Zum Detail: De Projet de loi, deem ënnerscheet tëschent den obligatoreschen Stagen am Kader vun enger Formatioun an den net obligatoreschen Stagen, fir eng professionell Experienz ze sammelen. E setzt eng Rei Reegele fest, déi fir béid Zorte vu Stagë gëllen. Sou muss e Stage reng op Informatioun, Orientatioun a Formatioun ausgeriicht sinn. De Stagiaire, deem duerf net Aarbechten zougedeelt kréien, wou en am Rhythmus a mam Rendement vun engem normale Salarié muss schaffen. En dierf net en normale Posten iwwerhuelen, dee vun engem Salarié besat kéint ginn. An en dierf och net e Salarié zäitweis ersetzen oder den Iwwerschoss un Aarbecht iwwerhuelen.

Fir béid Zorte vu Stage gëllt och, dass virum Ufank vum Stage eng Stagekonventioun ënnerschriwwen muss ginn, wou den Inhalt predefiniéiert ass. D'Entreprise muss en Tuteur designéieren, deem seng Aufgab et ass, de Stagiaire dann och ze begleeten.

De Projet de loi, deem definéiert och, wéi eng Bestëmmunge vum Code du travail applikabel sinn, dass d'ITM zoustänneg ass fir de Contrôle

an dass d'Stagen dem Regime vun der Assurance accident ënnerleien.

Bei den obligatoreschen Stagen, déi am Kader vun enger Formatioun oder engem Studium virgesi sinn, ass d'Indemnisiatioun fakultativ, soulaang de Stage manner wéi véier Wochen dauert. Fir Stagen ab véier Wochen ass dann eng Indemnitéit vun 30 % vum onqualifizéierte Mindestloun virgesinn.

Och bei den net obligatoreschen, de sougenannte prakteschen Stagen, ass fir Stagen ënner véier Wochen d'Indemnisiatioun fakultativ. Ab véier Wochen a bis manner wéi zwielef Wochen, do läit d'Indemnitéit bei 40 % vum net qualifizéierte Mindestloun. An ab der zwielefter Woch ass et bei 75 % vum onqualifizéierte Mindestloun.

Déi Studenten, déi op d'mannst en éischten Zyklus am Enseignement supérieur oder universitaire ofgeschloss hunn, deenen hir Indemnitéit gëtt opgrond vum qualifizéierte Mindestloun berechent. Dat heescht, déi hunn da jee no Dauer vum Stage Recht op 40 % respektiv 75 % vum qualifizéierte Mindestloun.

Eng Saach, déi wichtig ze betounen ass, ass, dass et net am Sënn vun dësen neie Bestëmmunge läit, fir elo elauter Stagen hannerteneen ze organiséieren, déi da manner wéi véier Wochen hätten, an dann ze mengen, dass een de Stagiaire net misst bezuelen. Dat ass absolut net am Sënn vun dësem Gesetz. Duerfir ass et evident, dass d'Entreprises, mee och den öffentlichen an de konventionéierten Secteur, oder wien och ëmmer Stagë wëllt ubidden, och en entspreche Budget sollt virgesi fir d'Indemnitéit vun de Stagiären.

Wéi ech schonn a mengem schrëftleche Rapport och präziséiert hunn, gouf et zanter dem Depot vum Projet de loi, deem am März 2018 war, eng ganz Rei vun Ännerungen, iwwer zwou Serie vun Amendements gouvernementaux an eng Serie vun Amendements parlementaires. Déi grondleeëndst Ännerung, déi betrëfft d'Indemnisiatiounen vun den obligatoreschen Stagen, fir déi an der ursprénglecher Versioun nëmmen eng fakultativ Indemnisiatioun virgesi war, onofhängeg vun der Dauer vum Stage.

No laangem Hin an Hier, no gudden a konstruktiven Diskussiounen an eiser Kommissioun, wou ech jiddwerengem wierklech Merci soe fir déi flott Aart a Weis, fir mateneen ze schaffen - hei gesäit ee wierklech, wéi eng Kommissioun ka gutt schaffen an och e Gesetz da wierklech besser maachen -, si mer dunn awer der Meinung gewiescht, dass et awer gerechtfertigt wär, fir esou eng gewëssen Indemnitéit ab enger gewëssener Dauer, eeben hei véier Wochen, ze bezuelen.

Mat dëser Ännerung goufe mer dann och de Kriticke vun enger Partie vu Chambres professionnelles a grad och wéi de Studente gerecht. Mir hunn deem Rechnung gedroen. D'Chambre des Métiers an d'Chambre de Commerce, déi hunn dat e bëssen anescht gesinn. Ech mengen, dat läit an der Natur vun hirer Vocation. Déi gesinn dat méi kritesch. Si gesinn e groussen organisatoreschen, awer och e groussen finanziellen Opwand, deem do op si géif duerkommen. Alerdéngs muss ee soen, dass d'Indemnitéiten am groussen Ganzen awer ganz rasonabel si bei 30 %, 45 %, voire 75 % vum onqualifizéierte Mindestloun.

An et ass awer, an dat wëll ech nach eng Kéier hei betounen, e grouse Virdeel, wann ee Leit ka fréi rekrutéieren a se a sengem Betrib ausbilden. An Zäiten, wou et schwéier ass, gutt Leit ze fannen, ass dat heite wierklech e ganz grouse Virdeel an d'Entreprisë kënnen wierklech dovunner profitéieren.

Et sief nach betount, dass de Projet de loi präziséiert, dass de Bestëmmungen net gëlle fir obligatoresch Stagen am Kader vun der Formatioun professionnelle oder enger spezifischer Formatioun fir legal gereegelt Beruffer.

Dat hei ass e gudden Projet de loi am Sënn vun de Studenten, awer och am Sënn vun de Patronen, ouni d'Patronen ze vill ze belasteschen, a fir hinnen d'Méiglechkeet ze ginn, fir seier gutt Leit ze rekrutéieren. An ech ginn heimmadder och dann den Accord vun der LSAP. Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Engel. Als éischte Riedner ass den honorabelen Här Paul Galles agedroen. Här Galles, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Paul Galles (CSV).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dat sougenannt Stagëgesetz ass e Gesetz mat enger laanger an intensiver Geschicht vun Amendementen, Avisen an Diskussiounen, an ech wëll dem Rapporteur Georges Engel villmools Merci soen, dass en eis dat elo schrëftlech a mëndlech ganz gutt er-

kläert huet. An et ass zugläich en immens wichtige Gesetz, wat en och gesot huet, dat mir als CSV opmierksam a kritesch-konstruktiv begleet hunn, well mer op engem ganz komplexe Sujet op dat aus waren, wat eis als Vollekspartei mat sozialer DNA besonnesch wichteg ass, nämlech e realistesch Ausgläich, en Equilibre ze fannen, deen et erlaabt, dass all déi Implizéiert gerecht behandelt ginn, an deen dozou féiert, dass ee Mëssstand net behuewe gëtt, andeems en anere Mëssstand um Bockel vun engem anere geschafe géif ginn.

Dee Mëssstand, deen hei behuewe gëtt, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, war déi Gefor, dass Schüler a Schülerinnen a Studéierende an een Zyklus, an eng Cascade vu Stagë géifen erageroden, an deene se zwar bëleg Aarbechtsënnerstëtzung sinn, mee net entsprechend genuch léieren, net entsprechend genuch eescht geholl a seriö geholl a respektéiert ginn.

Dass mer an dësem Gesetz d'Indemniséierung, d'Durée, den Tutorat an esou weider reegelen, si lauter Schrëtt an eng Richtung, fir dee Mëssstand dann an Zukunft ze verhënneren. Mir wäerten als CSV dobäi hëllefen, fir genau drop ze uechten, dass dat och an Zukunft esou bleift. An zugläich gouf versicht, nei Mësstänn ze verhënneren. An dee schlëmmste wär gewiescht, wann d'Entreprises op eemol budgetär an administrativ iwwerfuert gewiescht wären an doduerch d'Gesamtzuel vun de Stagen erfogaange wär.

Wann elo, soe mer emol, e Student e Stage an enger Entreprise oder hei bei eis an der Chamber zum Beispill wëllt maachen, ass seng Indemniséierung graduell jee no Zäit a Qualifikatioun gereegelt. An trotzdeem läit och hei eng Gefor verstoppt, nämlech dass trotz allem hannen um Enn eng Rei Stagen ewechbriechen. An et ass ganz wichteg, dass mer d'Evolutioun vun der Implementéierung vun dësem Gesetz genau kucken, fir dass mer eng Kontroll driwwer behalen, dass den Esprit vum Gesetz och op Dauer respektéiert bleift.

Mir als CSV verpflichten eis op alle Fall am Interesse vun deene Jonken a vun den Entreprises an anere Patronen dozou, un dësem Ball mat drunzebleiwen. Well hannen um Enn, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, geet et jo drës, dass mer als Politik d'Entreprises dobäi ënnerstëtzen, dass genau dat geschitt, wat mer eis eigentlech allegueret sollte wënschen, nämlech dass eis jonk Leit déi richtig an déi wichteg Erfahrung maachen, fir herno net just e Beruff ze ergräifen, mee sech an enger Entreprise wuelzefillen, fir hiert Berufsliewe motivéiert ze ginn, hir Rechte a Flichten ze kennen, eppes auszuprobéieren, testen a léieren ze dierfen a virun allem eng gewësse Freed un deem ze entwéckelen, wat se sech erausgesicht hunn, an och un deene Leit, mat deene se zesammen doru schaffen, also Teamgeescht, oder eeben och ze merken, dass et net dat Richteg ass, wat se do erausgewielt hunn, an och esou eng Erfahrung auszehalen an an esou enger Erfahrung vum Patron seriö geholl ze ginn.

Ech selwer hat d'Chance, zu deenen ze gehéieren, déi am fréiere Beruff am Soziale vill Stagiäre begleet a betreit hunn. An ech kann lech soen: De sprangende Punkt war ëmmer deen heiten, dass dee Jonke sech eescht geholl fillt duerch de Kader, dee mer em gesat hunn, duerch d'Aufgab an duerch d'Mënschlechkeet, mat deene mer em begéien, dass dee Jonken net den Androck kritt, just ee klengt Riedchen ze sinn, wat hëlleft, fir wéi een dat esou elle seet, dass eis Wirtschaft dréit. Dat kléngt mir vill ze vill no Hamsterrad.

Wa mer iwwer Stagen, also iwwer eng Preparatioun fir den Aarbechtsmarché schwätzen, da geet et ëm dat, wat mir eis als CSV besonnesch gären op de Fändel schreiwen, nämlech de Bien-être vun eise jonke Leit. Dann ass e jonke Mënsch net einfach nëmmen e Mëttel zum Zweck, mee d'Zil selwer. Well wann eis jonk Leit gären da maachen, wat se maachen, da wäerte se eis Wirtschaft mat vill Kreativitéit a Motivatioun beliewen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wou mer scho bei der ganz besonnescher Motivatioun vun eise jonke Leit sinn: Dëse Gesetzesprojet huet däitlech gemaach, dass d'Zivillgesellschaft, an do besonnesch d'Schüler- an d'Studendevertriedungen, eng immens proaktiv an informéiert Roll gespillt huet, an et war ëmmer héich interessant, mat hinnen ze diskutéieren.

Ech erlabe mer, besonnesch d'ACEL an d'UNEL do ze erwänen, awer och eenzel anerer, déi un eis erugetruede sinn, fir hir Doleancé matzedeele. D'Stagëgesetz soll eng nei Dynamik an de Stagendomän erabréngen. A mir hunn an dësen Deeg a Wochen an dëser Kris geléiert, wéi wäit mer scho prett sinn, fir déi digital Facilitéiten ze notzen, fir dass alles méi einfach gëtt.

Als CSV proposéiere mer dofir fir d'Stagen, dass, wéi et och scho méi oft ugeklungen ass,

eng digital Plattform geschafe gëtt, déi all déi vill Offeren an Demandë regroupéiert. Et ginn der scho vill, esou Plattformen, vläicht ze vill, ze disparat an och mat enger Rei vun Offeren duerchsäit, déi heiansdo méi Fake wéi Realitéit sinn.

Dofir wär esou eng gemeinsam, einfach ze bedéngend Plattform ubuecht, déi de Staat zum Beispill iwwert d'ADEM, mee och aner Usätz sinn do denkbar, geréiert a kontrolléiert.

An an deem Sënn wëll ech lech, Här President, hei eng Motioun erareeche an ech soen lech och direkt villmools Merci fir d'Nolauschteren.

Motion 1

La Chambre des Députés,

considérant que le stage pour élèves et étudiants est un outil d'orientation qui garantit aux élèves une meilleure connaissance des métiers et qui rencontre un succès grandissant,

invite le Gouvernement

en tout état de cause,

- à s'investir dans la promotion du stage pour élèves et étudiants par le biais d'une plateforme digitale servant en tant que site d'offres de stage qui rassemble tous les acteurs concernés ;

- à promouvoir dans ce contexte notamment les différents métiers et secteurs d'activité concernés.

(s.) Paul Galles, Félix Eischen, Aly Kaes, Marc Spautz, Claude Wiseler.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Galles. Als nächste Riedner ass déi honorabel Madamm Carole Hartmann agedroen. Madamm Hartmann, Dir hutt d'Wuert.

► **Mme Carole Hartmann (DP).**- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, virop wëll ech dem Rapporteur villmools Merci soe fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport. Dir hutt ganz richtig gesot, dass mer hei e Projet de loi hunn, dee souwuel am Sënn vun deene Jonken, mee och am Sënn vun de Patronen ass. Dat ass ganz richtig.

Stagë sinn extreem wichteg fir jonk Leit. Si ginn engem en Abléck an d'Aarbechtswelt, erlaben et engem, e Beruff oder e Secteur besser kennen ze léieren a praktesch Erfahrungen ze sammelen. Oft kann een eréischt aschätzen, ob e Beruff engem eppes seet, wann een um Terrain un dësem Beruff och konnt schnupperen.

Stagë sinn awer gradesou wichteg fir eis Betriber. An enger Zäit, wou nei Aarbechter an ëmmer méi Secteure feelen, hëllefe Stagen hinnen dobäi, jonk Talenter op sech opmierksam ze maachen a sech als zukünftige Patronen ze presentéieren. Stagë vu gudder Qualitéit kënnen deemno och hir Attraktivitéit verbesseren.

Bis dato gouf et onofhängeg vun de Kontrakter, déi am Kader vun der Formatioun professionnelle mat de Schüler a Studenten ofgeschloss gi sinn, wéi zum Beispill d'Contrats d'apprentissage, hei zu Lëtzebuerg keng generell Reglementatioun vu Stagë vu Schüler a Studenten.

Och wann déi grouss Majoritéit vun de Betriber korrekt mat hire Stagiären ëmgaangen ass, sinn doduerch awer vereenzelt Fäll vun Abusen opgetrueden.

De Projet, iwwert dee mir haut ofstëmme wäerten, huet als But, d'Stagë vu Schüler a Studenten ze reglementéieren, kloer an transparent Reegelen anzeféieren an d'Qualitéit vun de Stagë sécherzestellen.

Eng Fro, déi sech gestallt huet an déi och vill an der Aarbechtskommissioun diskutéiert gouf, ass déi vun der Bezuelung vun esou Stagen. Souguer d'Studentevertrieder ware sech op dësem Punkt net onbedéngt eens. D'UNEL huet sech zum Beispill kloer fir eng obligatoresch Bezuelung ausgeschwat. D'ACEL dogéint huet e puermol bemierkt, dass e Risiko géif bestoen, dass d'Studenten op eemol keng Stageplaz méi fannen an domat hir Formatioun net kéinten ofschléissen.

Et ass en cours de route festgehalen ginn, dass all Stage ab enger Dauer vu véier Woche muss bezuelt ginn an dass d'Mindestindemniséierung, deemno wéi laang de Stage ass, bei 30 %, 40 % oder 75 % vum net qualifizéierte Mindestloun läit, woubäi de qualifizéierte Mindestloun bei Studente mat Bachelor applizéiert gëtt.

D'Demokratesch Partei ënnersträicht, datt virun allem kleng Betriber duerch déi obligatoresch Indemniséierung enger finanzieller Belaschtung ausgesetzt kënnen ginn. Fir e gudden Stage unzébiden, muss een Zäit a Personal investéieren. De Schüler oder Student muss duerch de Stage begleet ginn, fir datt en aus senger Zäit am Betrib eppes fir d'Zukunft ka mathuelen. Domadder sinn also souwuel administrativ wéi finanziell Käschte verbonnen.

Dës Käschte kéinte verschidde Betriber dovunner ofhalen, weiderhi Stagen unzëckiden, oder se entscheede sech, manner Stageplazen ze offréieren. Fir d'DP ass et dofir wichteg, d'Ëmsetzung vun dësem Stagegesetz ze verfollegen fir sécherzestellen, dass déi obligatoresch Indemnisation net zum Nodeel fir jonk Leit gëtt, notament dass hir Chancë sech net verengeren, fir e Stage maachen ze kënnen. Et erschénkt eis wichteg, dass och kleng Betriber sech Stagë leeschte kënnen.

Onofhängeg vun der Diskussioun ëm d'Bezuulung vun de Stagen hu mir eis als Demokratesch Partei awer och bei der Diskussioun ëm de Champ d'application vun dësem Gesetz abuecht. Et huet nämlech e Risiko bestanen, dass et zu Confusiounen kéint, wat verschidde Stagen ugeet, dat notament bei Stagen, déi am Kader vun der Orientation scolaire, der Formation professionnelle an de Classes d'insertion professionnelle gemaach ginn, respektiv och bei Stagen, déi zum Beispill déi zukünfteg Educateuren, Schoulmeeschteren oder Infirmière betreffen.

Fir och dës Formationen net dovunner ofhängeg ze maachen, dass d'Stagë musse bezuelt ginn, ass zrëckbehale ginn, dass Schnupperstagen, déi an der Schoul ugebuede ginn, a spezifesch Formationen vu reglementéierte Beruffer wéi dem Doktesch- oder dem Affekoteberuff net ënnert déi nei Dispositiounen fale sollen.

E leschte Punkt, op deen ech wéilt agoen, betrëfft d'Stages pratiques, déi e Schüler oder e Student onofhängeg vu sengem schoulesche Parcours maache kann. De Gesetzesprojet leet fest, dass d'Stagë vun de Schüler a Studenten ënnerhalb vun den zwielef Méint no der leschter schoulescher Inscripitioun gemaach musse ginn, déi zu engem Lycéesdiplom oder zu engem Universitätsdiplom vum éischten Zyklus gefouert hunn. Dës temporaire Reegel, also déi zwielef Méint nom leschten Diplom, bedeit awer och, dass e Student, deen am zweeten oder drëtten Joer Bachelor ass, deen dës net géif packen oder dee sech reorientéiere wëllt, net direkt ënnert d'Applikatioun vun dësem Projet de loi fält, wougéint e Masterstudent während den zwielef Méint no sengem Bachelordiplom vun den neien Dispositiounen viséiert ass.

Als Demokratesch Partei schénkt et eis wichteg, dass notament Jonker, déi während engem Bachelorstudium mierken, dass se awer an eng aner Richtung wëlle goen, zum Beispill mat Hëllef eebe just vun engem Stage, deen hinnen en Abléck an en anere Secteur gëtt, eng nei Orientatioun ustriewe kënnen, an dass och Jonker, déi sech während hirem Studium reorientéieren, Stagen ënnert deene selwechte Konditiounen kënnen maachen.

An der Aarbechtskommissioun hu mir och, zesumme mam Aarbechtsminister, iwwert d'Situatioun vun dese Studente geschwat a waren eis am Fong och eens, dass mer d'Stagë vun esou Studente sollten am A behalen.

An deem Sënn reechen ech op dëser Plaz eng Motioun an, déi net nëmme vun de Majoritéitspartei gedroen ass, mee och d'Ënnerschrëfte vun all den anere Fraktiounen a Sensibilitäten dréit.

A mat där Motioun fuerdere mir d'Regierung op, engersäits e generelle Suivi vun der Applikatioun vun dësem Text ze maachen, dat zesummen, esou wéi och scho bei der Ausschaffung vum Projet de loi, mat de Sozialpartner, awer och mat de Studentenorganisatiounen, an anerersäits e spezifesch Suivi ze maache vun de Stagë vun deene Studenten, déi am zweeten oder drëtten Joer vun engem Bachelor si respektiv déi sech vläicht reorientéiere wëllen.

Här President, Stagë bidde jonke Leit a Betriber scho laang eng exzellent Méiglechkeet, sech géigesäiteg kennen ze léieren. Mat dësem Projet de loi maache mir e wichtige Schratt, nämlech dee vun engem gesetzlecher Grondlag vun de Stagë vu Schüler a Studenten. Esou schafe mir Kloecheet a garantéieren, dass dës Stagë fir béid Säiten déi néideg Qualitéit erfëllen.

Ech ginn dofir och den Accord vun der Demokratescher Partei zu dësem Text a soenlech Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

Motion 2

La Chambre des Députés,

- *considérant qu'un stage, qu'il soit obligatoire ou non, est un excellent moyen permettant aux jeunes de découvrir le monde du travail, d'acquérir des expériences professionnelles et d'établir un premier contact avec des employeurs potentiels ;*

- *reconnaissant les efforts du Gouvernement pour combler un vide juridique en fixant des normes et critères clairs et transparents pour les stages conventionnés, les stages pratiques et l'emploi des élèves et des étudiants durant les vacances scolaires ;*

- *saluant que cette nouvelle loi est le fruit d'un dialogue constructif avec les partenaires sociaux au niveau du Comité permanent du travail et de l'emploi ainsi qu'avec les représentants des élèves et étudiants, l'Association des cercles d'étudiants luxembourgeois (ACEL) et l'Union nationale des étudiant-e-s du Luxembourg (UNEL) ;*

- *saluant que la nouvelle loi prend en compte les intérêts des élèves et des étudiants en ce qui concerne la réalisation de stages obligatoires dans le cadre du cursus scolaire, ainsi que de stages pratiques en vue de l'acquisition d'une expérience professionnelle pendant et directement après leurs études ;*

- *considérant que, selon la nouvelle loi, un stage pratique destiné à acquérir une expérience professionnelle doit s'effectuer endéans les douze mois qui suivent la fin de la dernière inscription scolaire ayant été sanctionnée par un diplôme de fin d'études secondaires ou par un diplôme attestant la réussite d'un premier cycle de l'enseignement supérieur ou universitaire ;*

- *notant que d'après cette condition temporelle, les élèves et étudiants qui peuvent faire un stage pratique en application de la nouvelle loi sont ceux qui se trouvent en première année soit du premier cycle de l'enseignement supérieur ou universitaire, soit du deuxième cycle de l'enseignement supérieur ou universitaire ;*

- *remarquant que les élèves ou étudiants qui se trouvent en deuxième ou troisième année d'un premier cycle de l'enseignement supérieur ou universitaire, ceux qui échouent à l'une de ces deux années d'études ou ceux qui décident de se réorienter au cours de la deuxième ou troisième année de ce premier cycle d'études risquent, le cas échéant, de ne pas bénéficier des dispositions légales leur permettant de toucher une indemnisation, ce parce que leur dernier diplôme obtenu est, dans ces hypothèses, le diplôme de fin d'études secondaires ou un diplôme équivalent,*

invite le Gouvernement

- *à faire un suivi de l'impact du nouveau régime de stages pour élèves et étudiants deux ans après son entrée en vigueur en y associant les partenaires sociaux ainsi que les représentants des élèves et étudiants ;*

- *à faire un suivi des stages pratiques et de l'indemnisation des élèves et étudiants qui se trouvent au premier cycle de l'enseignement supérieur ou universitaire, en tenant notamment compte des élèves et étudiants qui se trouvent en deuxième ou troisième année de ce cycle, qui désirent se réorienter et qui connaissent un échec dans leur parcours universitaire.*

(s.) Carole Hartmann, Marc Baum, Sven Clement, Georges Engel, Jeff Engelen, Paul Galles, Charles Margue.

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Madamm Hartmann. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Charles Margue. Här Margue, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Charles Margue (déi gréng).** - Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, endlech e klore Kader fir eis Jonker. Gutt fir si selwer an éischter Linn, awer och fir hir Elteren a Familien an och fir d'Patronen. Kloer Verhältnissen si besser wéi de Flou artistique, deen zu ongläicher Behandlung an zu potenziellem Mëssbrauch ka féieren.

Jonker, déi mat hirem Studium faerdeg sinn, sinn an engem Dilemma. Keng Aarbecht ouni Aarbechtserfahrung, awer eeben och keng Aarbechtserfahrung ouni Aarbecht. E Stage kann do e wichtegt Sprangbriet op den Aarbechtsmaart sinn.

Dës Gesetzprojet probéiert elo, hei zu Lëtzebuerg eng Balance tëschent dëse Spannungen hierzestellen an de Stagen elo endlech e klore Kader ze ginn. Gläichzäiteg gëtt et allgemeng an Europa de Phänomen vun der Prekarisierung vum Aarbechtsmaart, besonnesch bei deene Jonken.

Ech erënneren un d'Kris vun 2008 an 2009. Do war dat massiv de Fall. Déi Joren duerno hu mer zu Lëtzebuerg ganz vill Akademiker aus aller Här Länner gesinn, déi hei eng Aarbecht gesicht hunn, well se bei hinne keng Perspektiv méi haten. Ech denken dobäi besonnesch un Italien, Spuenien, awer och un Ungarn. D'Konkurrenz um Aarbechtsmaart mécht dann esou eng pervers Entwécklung eréischt méiglech, wou déi Jonk riskéieren, an déi onbezuelte Kompetitioun geschéckt ze ginn.

Wéi meng Duechter virun dräi, véier Joer sech an England ëmguckt huet, fir do ze schaffen, well hatt do wunnt, huet et misse feststellen, dass et misst deen een oder anere „Stage“ - a Gänseféischer - maachen, fir iwwerhaapt eng Chance ze hunn op eng bezuelt Aarbechtsplaz. A méttlerweil mussen déi Zeilen do an engem CV stoen, fir iwwerhaapt ze weisen, dass ee sech net ze schued ass, fir esou Stagen, onbezuelter, ze maachen. Hatt huet dat do gemaach. De facto war säin onbezuelte Stage e

verkappten CDD ouni Bezuelung. A wéi dat gutt gelaf ass no e puer Méint, hu si him dann en Aarbechtskontrakt en bonne et due forme ugebueden.

2014 schonns, viru sechs Joer, huet de Conseil vun der Europäescher Unioun d'Memberstaaten invitéiert, fir dem Stage bis Enn 2015 e Cadre de qualité ze ginn. Et ass also net verfréit, dass mer dat elo an dësem Joer 2020 erleedegen.

Bis elo gouf et zu Lëtzebuerg keen esou e Kader. Meng Virriedner hunn doriwwer geschwat. Mir sollte virun och weider en A op d'Evolution vum Aarbechtsmarché an d'Situatioun vun deene Jonken behalen. Déi wichtegst Verbesserung an eisen Ae vun deem Gesetz ass d'Indemnisation fir all Stage ab véier Wochen.

D'Aarbechten an der Chamberskommissioun, dat ass scho betount ginn, hunn zu enger Rei substanzuelle Verbesserungen geféiert vun dem Text. Esou besteet elo bei all Stage vu mindestens véier Wochen a méi e Recht op eng Indemnisation. A wann e manner wéi véier Wochen ass, da kann de Patron dat nach ëmmer maachen, wann e wëllt.

D'Patronatsverrieder si sech an dëser Fro vum Prinzip hier zimmlech schnell eens gi mat de Studentenorganisatiounen. An ech begrëssen, dass dës Projet de loi, dës Reform schlussendlech op engem breede Konsens baséiert.

Ob d'Stagen, déi an engem Kader vun engem Unistudium Pflicht sinn, och bezuelt ginn, ass vu Land zu Land verschidden. Dofir och déi Meinungsverschiedenheete bei de Studenten.

Zënter laange Jore bestinn déi franséisch Unien drop, dass de Stage bezuelt gëtt. Wann dat net de Fall ass, gëtt de Stage net unerkannt. A villen anere Länner ass dat net de Fall mam Argument, dat ass och gesot ginn: „Soss fanne mer keng Stagë fir eis Studenten!“ Déi divergent Diskussiounen gouf et, wéi gesot, och bei de Lëtzeburger Studentenorganisatiounen. Vun Ufank un huet d'UNEL drop insistéiert, dass et eng Indemnisation muss ginn. A perséinlech soen ech als fréieren UNEL-Member: Ech ënnerschreiw den Punkt mat zwou Hänn.

E weidere wichtige Punkt fir eis ass, dass déi Stagiären, déi schonns den éischten Deel vun hirem universitären Zyklus ofgeschloss hunn, proportional zum qualifizéierte Mindestloun indemniséiert ginn. D'Limmitten, déi am Gesetz festgesat sinn, sinn déi, déi scho genannt gi sinn, fir dass keen Abus besteet: net méi wéi sechs Méint, net méi wéi 10 % vum Effectif. Doduerch kënnen mer also verënnern, dass regulär Aarbechtsplazen duerch Stageplazen ersat ginn.

Wéi gesi mir Gréng schlussendlech de Gesetzesprojet? An da kommen ech zum Schluss, Här President. Wéi ugangs betount, geet et bei deem Projet de loi drëm, d'Balance ze schafen. Engersäits ginn d'Stagen d'Méiglechkeet, fir dass Jonker hir éischt Beruffserfahrung kënnen maachen, an hëllefen, sech ze orientéieren. Anerersäits besteet awer d'Gefor, dass d'Stagen zu enger Prekarisierung vun den Iwwergang vum Studium an d'Aarbechtswelt kéinte féieren.

Als gréng Fraktioun si mir der Meinung, dass dës Gesetz déi richteg Jalone setzt fir Stagë mat faire Bedéngungen. Mir sollten eis awer virhuelen, fir zesumme mat de Sozialpartner an de Verrieder vun der Jugend den Impakt an dësem Kader all zwee, dräi Joer ze evaluéieren an eventuell Nobesserungen ze maachen.

Ech soen dem Georges Engel als Rapporteur villmools Merci fir säin ausféierleche Bericht an ech ginn den Accord vun der grénger Fraktioun fir dës Gesetzprojet.

Ech soenlech Merci.

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Margue. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Marc Baum (déi Lénk).** - Här President, haut, no bal zwee an engem hallwe Joer Hin an Hier, kreéiere mer endlech e gesetzleche Kader, fir Stagen a Stagiären ze encadréieren. Frankräich huet dat schonns 2011 gemaach an 2014, also dräi Joer drop, à jour gesat, während Däitschland dat 2015 gemaach huet. Saitdeem mussen an deenen zwee Länner Stagiären eng Indemnitéit kréien, wat verënnere soll, dass d'Stagiären als gratis oder bëlleg Ersatzaarbechtskräften ausgebeut kënnen ginn.

An zu Lëtzebuerg? Zu Lëtzebuerg hu mer eebe virun zwee an engem hallwe Joer en éischte Projet presentéiert kritt, deen, wéi de Rapporteur richteg gesot huet, nach doranner bestanen huet, fir zwar e gesetzleche Kader fir Stagen ze schafen, wou d'Remuneratioun, d'Indemnisierung awer fakultativ war, also weider de wëllen, wëlle liberale Westen.

Ee Gléck sinn zwee an en halleft Joer vergaangen. Et ass vill diskutéiert ginn an et sinn och

glécklecherweis grouss Verännerungen an deem heite Gesetz geschitt. An ech mengen, dass ee souguer vun engem Paradigmewiessel ka schwätze par rapport zu deem urspréngleche Projet.

Här President, an deene leschte Joren, besonnesch säit den 2000er, sinn d'Stagen ëmmer méi Usus ginn. Jo, se sinn hautdesdaags souguer zur Norm ginn. Well wa se op där enger Säit et erméiglechen, dass Studentinnen a Studente sech orientéiere kënnen, oder et erméiglechen, eng éischt Beruffserfahrung ze sammelen, ginn d'Stagen awer och ëmmer méi als „préquis“ gesat, fir un eng éischt fest Aarbechtsplaz ze kommen.

Mir kennen alleguer de Begrëff vun der „Generation Praktikum“. Op der Säit vun den Employeuren, sief et Entreprises, Associatiounen oder Institutiounen, gi Stagen op där anerer Säit awer och d'Méiglechkeet, potenziell zukünfteg Employéen ze forméieren. Ee vun den Haaptpunkte vun dësem Gesetz concernéiert awer glécklecherweis elo endlech d'Indemnisation.

Als Lénk begrëisse mer ausdrécklech dës Schrëtt. Stagiären, och wa se haaptsächlech do si fir ze léieren, droen awer och eppes bäi. Si schaffen nämlech. An dat soll natierlech bezuelt ginn.

An och wa mir als Lénk der Meinung sinn, dass 30 % vum onqualifizéierte Mindestloun respektiv 40 % fir déi praktesch Stagen, wa se manner wéi dräi Méint daueren, net genuch ass, wat dozou bäidroen kann, potenziell prekär Situatiounen nach weider ze verdéiwen, sou menge mer awer, dass et schonn e weesentleche Fortschrëtt ass par rapport zu der aktueller Situatioun. A mir mengen, dass dat hei och ka gesi ginn als éischte richteg Schrëtt an eng richteg Richtung.

D'Iddi vun deem heite Gesetz ass jo, dass all Stage, dee méi wéi véier Wochen dauert, soll éischens bezuelt ginn an zweetens, an dat ass eis och ganz wichteg, Qualitéitskrittären hunn. An deenen Diskussiounen, déi gefouert gi sinn tëschent de Sozialpartner an och an der Kommissioun, ass dunn effektiv op eemol déi Notioun erakomm vun de „Schnupperstagen“, déi ee sollt aus dësem Gesetz eraushuelen. Ech mengen awer, dass een dat muss ganz, ganz gutt am A behalen, well déi Orientation scolaire ou professionnelle, déi domadder textlech verbonnen ass, kéint theoreetesch verschidde Leit op d'Iddi bréngen, dat ganz wäit auszeleeën. An ech mengen, dass et do och d'Aufgab vum Minister ass fir ze kucken, dass dat wierklech op dat beschränkt ass, fir wat et geduecht ass, nämlech Stagen, déi Schnupperstagë sinn a souwisou eigentlech schonn, wéi dat Schnupperstagen eeben ausmécht, manner wéi véier Wochen theoreetesch dauere sollen.

Déi zweet grouss Fro, déi sech stellt, dat ass: Dee reglementéierten Accès zu de reglementéierte Beruffer ass och vun dësem Gesetz ausgeschloss. (veuillez lire: Den zweete grouss Problem, dee sech stellt, dass dat Stagen am Kader vum Accès zu reglementéierte Beruffer och vun dësem Gesetz ausgeschloss sinn.)

An ech géif dann awer vun dëser Situatioun gär profitéieren, fir ze soen, dass mer scho ganz laang driwwer schwätzen, dass mer zu Lëtzebuerg eng komplett Reform brauche vun der medezinnescher respektiv paramedezinnescher Ausbildung. An ech mengen, dass grad elo an dëser Situatioun, wou mer awer, mengen ech, eng ganz grouss Sensibilitéit hu fir all déi Leit, déi am Santésecteur schaffen respektiv do an der Ausbildung sinn, a wou mer gesinn hunn, wéi dréngend noutwendeg et ass, dass mer op déi Leit kënnen zrëckgräifen, dass déi och eng anstänneg Indemnisation kréien, fir eeben och d'Attraktivitéit vun deem schwéiere Beruff weesentlech an d'Luucht ze setzen.

Ech mengen, dass dat eng vun deene ganz, ganz grouss Léiere vun dëser Kris muss sinn. An ech mengen och, dass Versprieche vun der Regierung, dass ee se net oft genuch kann dorunner erënneren, fir dat wierklech gesetzlech unzegoen.

D'UNEL huet an hiren Avisen och schonn e puermol drop higewisen, dass weiderhin d'Gefor besteet, dass esou Stagen en cascade méiglech wieren, wou een da seet, véier Wochen an dann eng kleng Paus an dann erëm véier Wochen an dann erëm véier Wochen. Och do menge mer, dass de Minister an der Pflicht ass ze kucken, dass esou abusiv Praxissen net kënnen gëllen.

Och hätt ee sech kënnen d'Fro stellen, dass grad an enger Situatioun, wou déi professionell

Parcoursen ëmmer méi komplex ginn an ëmmer manner lineär sinn, datt och d'Stagen, zumindest déi praktesch Stagen, déi iwwert dëst Gesetz gereegelt sinn, och een Element si vun der Cotisation vum der Pensiounskeess, esou wéi dat an anere Beräicher och de Fall ass.

Här President, dëst Gesetz ass net perfekt. Mee et setzt awer e juristesche Kader, dee batter néideg ass. D'Stagiaire wäerte méi geschützt ginn a potenziell prekär Situatiounen wäert et e bësse manner ginn. Och ass de Formatiounsaspekt juristescht festgehale ginn. Well dat alles e wirkleche Fortschritt ass, stëmme mer dëst Gesetz och mat a mer stëmmen natierlech och déi Motioun mat, déi d'Regierung dozou opfuerdert, der Chamber eng Evaluatioun vun der Mise en pratique vum dësem Gesetz ze ginn. A mir wäerten dann natierlech verstärkt kucken op déi eventuell Geforequellen, déi ech elo hei genannt hunn, datt de Minister deementsprechend domadder ëmgaangen ass.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Baum. An da wier et um honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Merci, Här President. Et geet hei ëm de Stageberäich, wou méi kloer Reegele komme fir de Patron sougutt wéi fir d'Studenten. Dat ass ze begreifen. An ech soen duerfir och dem Här Georges Engel Merci fir säi Rapport, schrëftlech wéi mëndlech.

Mee et stellt sech awer nach eng Fro, déi ass eis och elo eréischt opkom. Wéi ass et mat der sozialer Ofsécherung an dësem Beräich, haaptsächlech emol wat d'Krankekeess ubelaangt an och anerersäits wat d'Pensioun ubelaangt? Ginn déi Zäiten, déi een als Student schafft, och an der Pensioun matagerechent? Jo oder nee? Déi Fro hunn ech am Fong geholl néierewou gelies an déi ass och néierewou beäwert ginn. Dat wär déi Fro, déi ech dem Här Minister nach wollt stellen.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Engelen. Leschten agedroene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Här President, léif Kolleginnen a Kollegen, direkt viorewech: Mir Piraten stëmmen de Projet de loi 7265, also d'Stagegesetz, mat. Ech soen awer viorewech: Mir ginn eis net mat dësem Text zefriden a verlangen e Suivi vun den Dispositionen. An deementsprechend hunn ech och d'Motioun, déi jo jiddwereen heibanne mat ënnerschriwwen huet, gäre mat ënnerschriwwen.

Mir Piraten begreifen de Plus un Transparenz an de reglementéierte Kader, dee mer mat dësem Gesetz hei kréien. Jonker, déi am Kontext vun hirer Ausbildung oder hiren Etüden e Stage wëllen oder musse maachen, hunn oft nach weineg bis keng Berufserfahrung. Si se fäerdeg mat hirer Formatioun, sti se ganz am Ufank vun hirer beruflecher Karriär. Vill Jonker, déi en Of Schloss hunn, sichen de Wee an d'Berufsliewen dofir ëmmer méi oft iwwer e fräiwëllegen, oft onbezielte Stage.

An effektiv, d'Studentinnen an och d'Studenten, mee och frësch Diploméierter kréien duerch d'Stagemaache virun allem eppes: wäertvull Praxiswëssen. Praktesch Auserneesetzung mam Beruf um Terrain schäerft de Blëck fir dat Géléiert, stäerkt d'Selbstbewosstsäin a gëtt dem Jonke Perspektiven op sengem berufleche Werdgang.

Stagë sinn hautdesdaags zu engem feste Bestandteil vun Ausbildungen an der Schoul an op den europäeschen Unie ginn. Dofir ass et a priori gutt, an dësem Text ze legiferéieren, Transparenz a kloer Reegelen an d'Stagepraxis ze bréngen.

Mir bedauern awer, datt de Projet de loi, esou wéi en eis virläit, net komplett ass, op munche Plazen ze wäit geet, op aneren awer net wäit genuch. Mir risikéieren, datt dësen Text Barrière setzt souwuel fir d'Schüler an d'Studenten, mee och fir d'Employeuren. Hei gëllt et, d'Stärkten an d'Schwächte vun dësem Gesetz ze suivéieren a le cas échéant ze adaptéieren. Fir genee ze wëssen, wou mer mussen nobeseren, brauch et dee Suivi, dee mer jo an der Motioun fuerderen.

Dir Dammen an Hären, bis ewell befanne mer eis, wat d'Stagen ugeet, an engem Vide juridique. Den éischte Projet vun dësem Gesetz hat als primäert Zil, als Éischt emol kloer an transparent Reegele fir den Émgang mat Stagiären ze etabléieren. Fir dat ze maachen, huet de Comité permanent du travail et de l'emploi

sech mat der ACEL zesummegesat, fir en entsprecheende Cadre légal auszeschaffen. Och Propose vun der CSL sinn do scho matagefloss.

Loosst mech awer eng Fro stellen: Wéi kann et sinn, datt an engem Land wéi Lëtzebuerg esou laang gewaart gëtt, fir e Cadre légal fir Stagen ze schafen?

Stagë sinn, Här President, nu wierklech keng nei Erscheinung! Weeder d'Entreprises nach d'Studente woussten, wat hir Rechter an Obligationen an deem Kontext waren. Dat ass problematesch. An, jo, mir Piraten sinn ëmmer frou, wann zivillgesellschaftlech Acteure mat un den Dësch geholl ginn, fir Gesetzesproposen auszeschaffen. Mir hätten eis awer an dësem Fall, wéi esou oft, eng méi breet gesellschaftlech Concertatioun vun Ufank u gewënscht.

D'Chambre de Commerce huet an hirem éischten Avis kritiséiert, net consultéiert ginn ze sinn. D'Chambre des Métiers ass am Virfeld vum éischte Projet och net matagebonne ginn. Et sief och ugemierkt, dass nieft der ACEL, déi jo d'Vertriedung vun de Studentecercelen ass, och d'UNEL als Vertriedung vun de studenteschen Interessen als gläichberechtigte Verhandlungspartner hätt missen oder zumindest kënne mat um Dësch setzen.

Här President, Kolleginnen a Kollegen, wa mer d'Zivillgesellschaft consultéieren, da kommt, mir hunn de Courage a mir froen all d'Acteuren! Kommt, mir huele se all mat un den Dësch, wa mer Gesetzestexte ausschaffen, déi op e méiglechst breede gesellschaftleche Konsens bauen a wou mer net duerno mussen Amendementer iwwer Amendementer accumuléieren, well déi jeeweileg Acteuren eréischt nodréiglech participéieren konnten!

Mir hätte gär Gesetzer aus engem Goss, Gesetzer, wou am Virfeld den Terrain sondéiert gouf. An ass d'Gesetz eemol a Kraaft, mussen d'Retombéien da suivéiert ginn. Nieft enger Concertatioun gehéiert och de Suivi vun deem, wat d'Gesetz um Terrain bewierkt, zum Feedbackloop vum modernen an transparente Legiferéieren.

Mat dem éischte Projet louch eis en Text vir, den u sech sollt den Accès zu Stagë verbesseren an d'Stagekultur an den Entreprisë stäerken. Ob dat awer mat dësem Projet de loi erreecht ka ginn, ass leider fragwürdeg. D'Obligation vum Bezuale vu fräiwëllege Stagen, déi méi laang dauere wéi ee Mount, kéint zum Beispill dozou féieren, datt et manner Plaze gëtt. Dëst wier contraire zu deem, wat mer u sech wëlle maachen, nämlech den Accès vereinfachen.

Op där anerer Säit ass awer och deem Jonken, dee während sengem Stage just e Brochdeel vun deem verdéngt, wat deen um Dësch nienwdrun, um Büro nienwdrun verdéngt, an domadder net zu Lëtzebuerg iwwerliewe kann, wann en net nach doheem wunnt, och net wierklech gehollef.

Här President, léif Kolleginnen a Kollegen, Abuse ass duerch dëse Gesetzesprojekt och nach net ausgeschloss. Dat gesäit een notament drun, datt weiderhi Stagen en cascade net ausgeschloss sinn. Mee och fir d'Patronen ass dësen Text eng weider administrativ a finanziell Belaaschtung. Mir hätten eis also hei gewënscht, datt ee beispillsweis iwwert d'Studentebourssen hätt kënne eng Disposition virgesinn, fir Leit, déi e Stage am Kader vun hiren Etüde maachen, dofir eng zousätzlech Bourse ze accordéieren. De Patron wier domat entlaascht ginn an den Accès zu de Stagë wär onverännert bliwwen.

Här President, mir droen d'Stagegesetz mat, wënschen eis awer e koordinéierte Suivi vun den aktuellen Dispositionen, wéi se sech dann an deenen nächste Joren op d'Praxis um Terrain auswirken, genausou wéi d'Motioun et virgesäit, déi mer an deem Sënn och wäerte matdroen.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Ganz gutt!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert, den Här Aarbechtsminister Dan Kersch.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Dan Kersch**, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire*.- Merci, Här President. Fir d'Éischt emol e ganz grousser Merci un de Rapporteur, deen e ganz ausféierleche Rapport virgelies huet, an un all d'Memberen an der Kommissioun, déi, mengen ech, hei ganz konstruktiv matgeschafft hunn, fir dass mer hei kënne en Text presentéieren, deen d'Strooss hält.

Ech wëilt ervirhiewen, an et ass och schonn zum Deel ugedeit ginn, dass mer et hei mat engem Projet de loi ze dinn hunn, deen eng gewësse Virgeschicht huet. Zimmlech kontrovers diskutéiert ginn ass de Projet vun Ufank un an en ass och mat ganz villen Acteuren dis-

kutéiert ginn. Dat war och vläicht eng vun den Erklärungen, firwat dass et zu esou vill Kontroversen komm ass, och wann ee gemeinsame Wëlle vun Ufank u festzestellen war, an dat war de Wëllen, fir dem Wildwuchs, dee mer awer an der Tëschenzäit hu misse feststellen am ganze Stageberäich, en Enn ze bereeden.

Wéi gesot, do hunn d'Acteuren alleguerter konstruktiv matgeschafft. An dat ass och gutt a richtig esou. Ech wëll hei einfach feststellen, dass trotzdem herno keen esou richtig frou war mat deem Text, deen erauskomm ass. Eenzel Organisations si souguer reegelrecht dergéint Stuerme gelaf. Duerfir war et, mengen ech, gutt a richtig, dass mer d'Decision geholl hunn, fir dat Ganz nach eng kéier an enger ganz breeder Constellation mateneen ze diskutéieren.

Déi Diskussioune, vun deenen ech elo grad hei héieren hunn, dass déi hätte solle stattfannen am Virfeld: Déi hu ganz breet stattfonnt, an zwar engersäits am Virfeld duerch bilateral Sondéierungen, déi ech zum Deel selwer gefouert hunn an déi et eréischt méiglech gemaach hunn, dass mer herno an der ganzer Ronn zesummen, wou mer alleguerten zesummessouzen, e Kompromiss konnte fannen, dee jiddwerengem Satisfaktioun ginn huet an dee schlussendlech och vu jiddwerengem gedroe ginn ass.

Ech mengen, dass dat wierklech e Meeschters-téck war vun dem Sozialdialog, wéi e ka fonctionéieren. Wa jiddweree gudden Wëlle matbréngt, da klappt et och. Ee grousser Prinzip, an et ass virdru schonn ugeschwat ginn, ëm dee sech ganz villes gedréit huet, ass schlussendlech festgehale ginn, an zwar dass all d'Stagen - ech betounen: „all d'Stagen“ -, déi méi laang si wéi véier Wochen, bezuelt ginn, mat Ausnam selbstverständlech vun deenen, wou en anert Gesetz aner Saache virgesinn huet.

Aner grouss Prinzippien, och dat ass scho gesot ginn: Et däerf een net mat engem Stage u sech eng aner Aarbechtsplaz besetzen. Et muss en Tuteur genannt ginn, wat ganz wichteg ass, fir d'Qualitéit vum Stage kënne ze garantéieren, an e Stageregëster muss och gefouert ginn ab enger gewëssener Gréisst.

Ganz wichteg och: Déi normal Aarbechtszäiten, d'Pausen, d'Feierdeeg an d'Congésbestëmmungen mussen agehale ginn, och fir d'Stagen, wat och e ganz wichtegt Element war, a selbstverständlech och d'Zoustännegkeet vun der ITM, déi ze klärféiere war.

Mir hunn et elo fäerdegbruecht, fir e Kader ze setzen, deen, mengen ech, allgemeng erwaart ginn ass. Ech sinn der Meenung, dass dat heiten e gutt Gesetz ass, wat eis no vir bréngt. An et ass och extrem wichteg, dass mer et fäerdegbréngen als Chamber, dëst Gesetz nach virun der grousser Vakanz ze stëmmen, well ganz vill Studenten drop waarden, dass endlech dann dee gesetzleche Rame gesat gëtt.

Heiansdo ass et besser, et léisst ee sech e bësse méi Zäit an da kritt een herno e Resultat, wat jiddwereen zefriddestellt. An deem Sënn wëll ech och soen, dass ech déi Motioun selbstverständlech kann ënnerstëtze fir ze soen, dass mer no zwee Joer sollen eng Evaluatioun maachen. Esou eng Iddi soll een am Fong bei ville vun deene Gesetzer hei zrëckbehalen. Ech kann dat op jidde Fall mat zwou Hänn ënnerschriwwen.

Merci villmools.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools dem Aarbechtsminister. D'Diskussion ass domat ofgeschloss. Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7265. Den Text steet am Document parlementaire 7265¹³. Ech wëll drop hiweisen, datt de Vote électronique just fir déi perséinlech Stëmme méiglech ass. Duerno maachen ech den Appel nominal fir de Vote par procuration.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7265 et dispense du second vote constitutionnel

De Vott fänkt un.

Wien e Vote par procuration wëllt maachen, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Appel nominal (votes par procuration)

Domadder ass de Projet de loi 7265 eestëmme mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Félix Eischen), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Gilles Roth), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme

Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Claude Haagen), Francine Closener (Georges Engel), MM. Yves Cruchten (par Mme Simone Asselborn-Bintz), Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Josée Lorsché), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

Motions

Da komme mer zur Diskussion respektiv zum Vott vun deenen zwou Motiounen. Fir d'Éischt d'Motioun Nummer 1, déi vum Här Galles déposéiert ginn ass. Den Här Engel freet d'Wuert.

Motion 1

► **M. Georges Engel** (*LSAP*).- Jo, merci, Här President. Ech hu ganz vill Sympathie fir dem Paul Galles seng Motioun, iwwregens net nëmme fir déi hei Motioun, mee fir vill vu sengen Interventionen, well se ëmmer ganz sozial a ganz op de Mënsch beduecht sinn.

Hei a senger Motioun freet en eng digital Plattform fir Studenten an awer och da fir Patronen, déi sech do kéinten zesummefannen. D'Iddi ass ganz sympathesch. Ech mengen awer, dass e puer Acteure musse beienekommen, fir dass mer dat kënne assuréieren. An et wär vläicht net schlecht, wann een déi Motioun hei géif eng kéier mat an d'Kommissioun huelen, fir och eng Jointe ze maache mat der Commission de l'Éducation, well jo awer och d'Studente mussen hei mat an dat selwecht Boot kommen, fir iwwerhaupt kënne déi Plattform do ze realiséieren.

An da mengen ech wierklech, dass déi Plattform do misst obligatoire gi fir souwuel d'Patrone wéi och fir d'Studenten, fir dass et iergendwéi en Notzen och huet. Fir dat awer ze klären, mengen ech, wär se gutt an der Kommissioun, an ech géif duerfir proposéieren, se an d'Kommissioun ze huelen.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Den Här Galles, wannechgelift.

► **M. Paul Galles** (*CSV*).- Merci villmools, Här President, an och merci dem Georges Engel fir seng Antwort op déi Proposition vun dëser Motioun. Ech kann domat ganz gutt liewen, well ech mengen, dass e ganz Recht huet mat deene Saachen, déi e seet. An et geet jo drëms, fir et esou einfach wéi méiglech ze maachen an esou breet wéi méiglech, an dass eeben esou vill wéi méiglech Acteure kënne drun deelhuelen.

An an deem Sënn wëll ech dës Propos ganz gären ophuelen, se an d'Kommissioun ze huelen an do drivwer ze diskutéieren.

Merci villmools.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Galles.

Vote sur le renvoi de la motion en commission

Wien d'accord ass, fir dës Motioun an d'Kommissioun ze verweisen, dee soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder diskutéiere mer iwwert dës Motioun an der Kommissioun.

(La motion 1 de M. Paul Galles est renvoyée à la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche.)

Motion 2

Da komme mer zur Motioun Nummer 2. Ech mengen, déi fënn jo eng breet Zoustëmmung. Kënne mer à main levée iwwert dës Motioun ofstëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la motion 2

Wien derfir ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dës Motioun ass domadder eestëmme ugehall.